

§ 94

Valtuutettu Mia Haglundin toivomusponsi yliopistotasoisesta tutkimuksesta terveysasemapalvelujen hankintakokeilun vaikutuksista palvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen

HEL 2020-007848 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 10.6.2020 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisäys päätökseen:

Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että toivomusponnessa ja perustelutekstissä mainittu tieteellinen yliopistotasoinen tutkimus tilataan. Tutkimuksen pitää vastata toivomusponnessa lueteltuihin kysymyksiin ja siinä tulee olla riittävästä edustettuna sosiaalitieteellinen näkökulma.

Kannattaja: Tomi Sevander

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 11

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Mikko Särelä, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 4.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

1 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 30.11.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään terveysasemapalvelujen hankinnan kokeilua kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mia Haglundin ehdottaman toivomusponnen:

"Mikäli ulkoistamiskokeilu käynnistyy, selvitetään mahdollisuutta teettää yliopistotasoinen tutkimus, jolla arvioidaan ulkoistamiskokeilun vaikutuksia terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen koko kaupungin tasolla, sote-palvelujen integraatioon, haavoittuvien ryhmien palveluihin sekä yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa eri kaupunginosien ja kaupunkilaisten välillä".

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveyslautakunta on 1.12.2020 § 234 päättänyt terveysasemapalvelujen hankinnan keskeisistä periaatteista ja ehdoista. Lautakunnan päätös on oheismateriaalina.

Ulkoisen palveluntuottajan terveysasemia on tarkoitus seurata samalla mallilla ja samoin mittarein kuin sosiaali- ja terveystoimialan omia terveysasemia. Näitä mittareita ovat mm. palvelujen saatavuus, takaisinsoitto, asiakaskokemus sekä terveys- ja hyvinvointi-indikaattorien riskirajat. Terveysaseman kiireettömään hoitoon pääsyä kuvaavan T3-mittarin lisäksi terveysaseman hoitotakuun toteutumista ja toimivuutta mitataan kolmella muulla mittarilla, jotka ovat ensikontaktissa toteutunut hoito, kiireellisen hoidon toteutuminen ja kiireettömän hoidon toteutuminen.

Määräaikaisen hankinnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi on erittäin tärkeää. Tarkoitus on tehdä sopimuskauden puolivälitarkastelu ja esitellä se sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Hankittavassa puolueetto-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

massa analyysissa on tarkoitus vertailla toimintatapoja kaupungin omien terveysasemien tuotantoon. Palveluntuottajalta edellytetään sitoutumista vertailuun ja yhteiskehittämiseen. Myös tieteellinen yliopistotasoinen tutkimus tai muu selvitys on mahdollista tilata sosiaali- ja terveystoimialan hankintavaltuuksien puitteissa kilpailutettuna palveluhankintana.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveystoimialan lausunto.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 30.11.2020

Oheismateriaali

1 Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 1.12.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 25.01.2021 § 66

HEL 2020-007848 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

25.01.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 30.11.2020

HEL 2020-007848 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystoimiala antaa valtuutettu Mia Haglundin terveysasemapalvelujen ulkoistamiskokeilun vaikutusten arviointia koskevasta toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto oikeutti 10.6.2020 (§ 158) sosiaali- ja terveyslautakunnan toteuttamaan terveysasemapalvelujen määräaikaisen hankinnan kahdella alueella. Hankinta on suunniteltu toteutettavan Kannelmäen ja Helsingin keskustan alueilla neljän vuoden sopimuskaudella ja kahdella yhden vuoden mittaisella optiokaudella.

Asian valmistelu on meneillään ja kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot päätettäneen sosiaali- ja terveyslautakunnan 1.12.2020 kokouksessa.

Toiminnan toteutumisen seurannasta hankinnan suunnitelmassa todetaan, että ulkoisen palveluntuottajan terveysasemia seurataan samalla seurantamallilla ja samoin mittarein kuin sosiaali- ja terveystoimialan omia terveysasemia. Näitä mittareita ovat muiden muassa palvelujen saatavuus, takaisinsoitto, asiakaskokemus ja terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreiden riskirajat. Terveysaseman kiireettömään hoitoon pääsyä kuvaavan mittarin (T3) lisäksi terveysaseman hoitotakuun toteutumisesta ja toimivuutta mitataan kolmella muulla mittarilla, jotka ovat: ensi-

kontaktissa toteutunut hoito, kiireellisen hoidon toteutuminen ja kiireettömän hoidon toteutuminen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään suunnitelmaan sisältyivät myös seuraavat kilpailutetun toiminnan toteutumisen arviointia koskevat sosiaali- ja terveyslautakunnan 17.12.2020 (§ 318) edellyttämät menettelyt sekä valmistelussa niille määritellyt toteutustavat:

1. Ulkoistetun terveysaseman toimintaa ja tuloksia seurataan tiiviisti vuosittain. Suoritetaan sopimuskauden puolivälitarkastelu, joka tuodaan lautakunnalle tiedoksi.

Toteutus: Aseman raportointimalli ja vaaditut mittarit määritetään osana sopimusta. Lähtökohtana on sama seurantamalli ja -mittarit kuin omaleikin toiminnalle. Valmistelussa ja hankintamenettelyssä huomioidaan puolivälitarkastelu.

2. Ulkoistetun terveysaseman suoriutumista ja toimintatapoja verrataan kaupungin omien terveysasemien tuotantoon kolmannen puolueettoman osapuolen taholta.

Toteutus: Hankitaan puolueeton analyysi aseman toiminnasta tietysin ennalta sovituin aikaväleihin. Vertailuun määritetään hankintamenettelyyn yhteydessä omat referenssiasiemat.

3. Palveluntuottajan tulee sitoutua vertailuun ja auttaa parhaiden käytäntöjen siirtämisessä kaupungin omaan tuotantoon takaamalla soveltuva avoimuus ja läpinäkyvyys omaan toimintaansa.

Toteutus: Avoimuus ja parhaiden käytäntöjen jakaminen varmistetaan valintakriteereissä ja sopimuksessa. Tarjoajilta edellytetään suunnitelmaa yhteiskehittämisen toteutuksesta.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että terveysasemapalvelujen määrällisen hankinnan tulosten ja vaikuttavuuden arviointi on erittäin tärkeää. Hankinnan suunnitelmaan sisältyykin edellä kuvattu toiminnan toteutumisen seuranta, joka sisältää useita eri menetelmiä ja mittareita.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää tärkeänä, että arvioinnin sisältöä ja menetelmiä tarkennetaan hankintaprosessin edetessä. Tarkennuksissa on syytä ottaa huomioon myös ponnassa mainitut näkökohdat, joiden mukaan arvioinnissa tarkastellaan vaikutuksia terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen koko kaupungin tasolla, sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatioon, haavoittuvien ryhmien palveluihin sekä yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa eri kaupunginosien ja kaupunkilaisten välillä.

Arvioinnin toteuttamiseen voidaan hankkia myös tieteellisen tutkimuksen periaatteita noudattava tutkimus tai muu vastaava selvitys. Terveysasematoiminnan ulkoistuksia on Suomessa toteutettu aikaisemminkin ja niiden toimivuudesta ja tuloksista on tehty erilaisia selvityksiä. Osa näistä on yliopistotasoisia. Voidaan olettaa, että sopivia tutkimustahoja tai selvityshenkilöitä on mahdollista löytää.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suunnitellun hankintamallin yhtenä tavoitteena on parantaa terveysasemapalvelujen saatavuutta ja näin sujuvoittaa asukkaiden pääsyä hoitoon. Näin toteutuessaan hankinnalla voidaan olettaa olevan myönteisiä vaikutuksia sen piirissä olevien asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Toiminnan toteutumisen monipuolisella ja asianmukaisella arvioinnilla voidaan selvittää missä määrin tavoite on toteutunut.

Lausuntopyyntö

Oikeuttaessaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toteuttamaan terveysasemapalvelujen määräaikaisen hankinnan (10.6.2020, § 158) kaupunginvaltuusto samalla hyväksyi Mia Haglundin seuraavan toivomusponnen: Mikäli hankinta käynnistyy, selvitetään mahdollisuutta teettää yliopistotasoinen tutkimus, jolla arvioidaan ulkoistamiskokeilun vaikutuksia terveysasemapalvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen koko kaupungin tasolla, sote-palvelujen integraatioon, haavoittuvien ryhmien palveluihin sekä yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa eri kaupunginosien ja kaupunkilaisten välillä.

Toivomusponnosta on pyydetty sosiaali- ja terveystoimialan lausunto kaupunginhallitukselle 1.12.2020 mennessä.

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi